

Købmandslivet i Sejs 1971 – 1995.

Af: Ingrid Meldgaard Jensen

Da vi overtog butikken Julsøvej 91 i Sejs var butikken på ca. 50 kvadratmeter plus lager og privatbolig, og vi startede med 2 medarbejdere. Der var 5 købmænd i Sejs/Svejbæk dengang.

Da vi kom til Sejs kunne man stadig ikke (hvis man boede i Sejs) låne varer med hjem i udvalg, for “de folk derudefra, de er nu ikke Vorherres bedste børn”.

Ingrid ved kassen. Herudover: ukendt, Kresten (med kasket) og Lilly Sørensen.

Byen var en blanding lige fra millionvillaer til træskure. Midt i byen lå dengang Sejs Campingplads, som var med til at give et helt specielt liv om sommeren. Det var i de år, da Sejs ændrede sig fra at være et område med sommerhuse til et boligområde. Der kom mange nye kvarterer med boliger, og byen udviklede sig hurtigt. Man fornemmede dog stadig, at alle kendte hinanden, man skulle lige ses an, og blev man så først accepteret, var man en af deres egne. Man blev beskyttet, folk var meget tillidsfulde, når man kendte dem. De betroede os ofte alt om deres familier i med og i modgang. Der boede mange særlinge i Sejs dengang – dem var Poul Erik god til at håndtere.

Da vi kom til Sejs var vores åbningstider mellem kl. 9.00 og 17.30, men der var mange kunder, der var vant til at kunne handle uden for åbningstider, især øl. Vi ville gerne have ro uden for åbningstiden, så vi sagde til de unge mennesker, der kom: ”I får øllene denne gang, men vi handler ikke uden for åbningstiderne, så næste gang I kommer uden for åbningstiden, får I ingenting”. Vi fik hurtigt bagdørshandelen afskaffet, uden af den grund at få uvenner. Senere kom døgnkioskerne til, så var alle problemer med handel uden for åbningstiderne løst.

I 1971 kørte der stadig mælkeemand rundt, som leverede mælk i flasker til beboerne. Det var de år, hvor man gik over til at sælge mælk i plasticposer i dagligvarebutikkerne, hvilket vi også gjorde. Senere er man gået over til mælk i kartoner, hvilket er langt mere praktisk.

Vi fik besøg af mange repræsentanter, en kaldte vi smørmanden. Han levede af at sælge smør til købmændene til videresalg. Han kom i bare fødder og sandaler hele vinteren, og gummistøvler hele sommeren. En anden kaldte vi middagsmaden: Han besøgte os altid den første mandag i måneden kl. 5 minutter i 12.

Vi havde en rigtig god kunde, der fik varerne leveret. Han bestilte en Fad nr. 6, en meget kendt sherry dengang. Vi havde ikke flere, og jeg blev sendt til nabokøbmanden for at låne en. Nabokøbmanden tog en stige kravlede op, vendte alle lerfadene på øverste hylde, for at se om der var en, der stod nr. 6 under bunden på. Jeg sagde: “Jeg tror nu det er noget i flasker. ”

Vi gav kredit. Før vi kom, havde man de røde købmandsbøger. Vi noterede i stedet købet ned på kartotekskort, dem havde vi stående i et kartotek. Kunderne betalte til den 1`ste, og nogle kunder havde så ingen penge, inden næste gang til den første, så de var gode kunder.

Som købmandskone er man alt fra bydreng til direktør. En af opgaverne var at kræve penge ind fra kunder, der ikke betalte eller kom bagud. Kunderne havde de utroligste historier som undskyldning, når de ikke kunne betale. Nogle gange fik vi malerier eller andre naturalier i renter. F. eks. Kom 2 meget velklædte københavnere. De ønskede kredit blot til den første. De betalte. Næste måned gik der halvanden måned, og pludselig skyldte de for flere måneder, og deres forbrug var stort. De holdt op med at komme i butikken. Så opdagede jeg, at hun forhandlede et slankepulver, som hed Cambridge. Jeg bestilte, selv om jeg overhovedet ikke havde noget at bruge det til. Da jeg kom for at hente det, havde hun store øjne, men var nødt til at udlevere pulveret, som stod klar, og jeg sagde selvfølgelig: “Det skriver vi lige af på regningen”. Næste gang jeg bestilte, sagde hun, at hun ikke mere handlede med pulveret.

Vi havde en varetur hver fredag. Kunderne var taknemmelige, ofte havde de kaffen klar – en gave, en sjælden blomst, små hjemmehæklede nisser, ofte noget med en speciel historie. Engang fik jeg en “madam blå” med de ord “Den skal du ha’ til minde om mig”. Jeg skulle ofte godkende familiens nyanskaffelser som møbler, gardiner eller en ny kjole. Glæden ved at vise tingene frem, kunne ofte læses i deres øjne.

Poul E.'s Mini-super 1978

Vi købte altid bil i samme mærke Opel og i farven rød. Du skal ikke vise, du kan, og undgå misundelse. Mange kunder opdagede ikke, at vi fik ny bil. Efter mange år sagde man: ” I har da stadig den røde bil”, selv om den var skiftet ud adskillige gange.

Vi havde den grønne tilbudsseddel. Her er et eksempel på et tilbud: “Forny Deres tandbørste nu, ved aflevering af den gamle får I 35 øres rabat”. Kunderne spurgte: “Hvad skal I bruge de gamle tandbørster til? Renser I dem og sælger dem igen”?

Jeg kalkulerede julevarer i kælderen. Døren blev smækket udefra. Jeg var låst inde. Tiden gik langsomt, men jeg kunne intet gøre. Først da børnehavens leder kom med 2 små børn og sagde: "Savner I ikke et par børn"? opdagede Poul Erik, at han også savnede en kone.

Det var før bankboksene eksisterede. Havde vi travlt, gemte vi ofte dagens omsætning i forskellige steder i huset. Engang pakkede vi 28.000 kroner i en pose og lagde posen i fryseren med navnet oksekød. Næste dag, da vores unge pige, en skolepige, kom og ville lave en bøf til aften, kom hun bestyrtet ud i butikken og sagde: "Ved du, hvad jeg fandt i fryseren"?

Vi var til reception hos amka vin, som blandt andet forhandler prins Henriks vin. Jeg gik hen til et bord, hvor der stod mange flasker. Jeg ville række ud efter en flaske og fik 2 personers øjne rettet lige mod mig. Det var 2 vagter, men Prinsen kiggede op os og sagde på sit halvfranske: "Værsgo' De må gerne". Jeg kom meget slukøret tilbage. Det blev vist den sidste flaske, vi fik den aften. Jeg ved ikke, om de troede, jeg havde bomber på mig.

I 1979 købte vi butikken på Julsøvej 28, og vi åbnede den som "Sejs Centra Marked". Året efter blev de 2 butikker (butikken på Julsøvej 28 og butikken på Julsøvej 91) lagt sammen. Udviklingen gik klart mod større enheder. Den gamle privatbolig på Julsøvej blev inddraget i butikken. Samtidig blev der bygget 95 kvadratmeter til butikken, og vi startede med at forhandle frisk brød fra bager Schou i Silkeborg. I 1985 fik vi håndkøbsudsalg. Medicinen blev leveret af Svane Apotek i Silkeborg.

En større ændring skete i 1994. Indtil da havde området et selvstændigt posthus. Postvæsenet rationaliserede, og man ønskede posthuset flyttet til en af de bestående forretninger, en postbutik i butikken. De lokale beboere blev spurgt, og der var et massivt ønske, om at få det ind i vores butik. Et aktiv vi havde stor fornøjelse af.

Posthus i butikken indvies i 1994

15. januar 1995 solgte vi til Brugsen. Der var kommet udvidede åbningstider, og vi var nødt til at foretage nye investeringer i ny teknik. Vi besluttede at holde, mens legen var god, og med salget til FDB følte vi, at vi kunne være med til at sikre, at der fortsat ville være en god og levedygtig dagligforretning i området, hvilket vi lagde stor vægt på.

Det blev 25 gode år på Julsøvej 91. 25 år der var præget af centralisering inden for butikshandelen og også 25 år med døgnjob, men samtidig med en dagligdag fyldt med oplevelser, med mange gode medarbejdere og med glade kunder, uden dem var det aldrig lykkedes. De var med til at bringe glæden, arbejdslysten og kvaliteten ind i arbejdet.

Ingrid og Poul E.

Skulle vi leve livet om, tror jeg, at vi ville arbejde som købmænd igen.

Ingrid Meldgaard Jensen
Ex. købmandskone i Sejs/Svejbæk